

lvasó

A kistarcsai és a nagytarcsai egyházközség havilapja

SZÜRET ÉVADJÁN

Ennek az elmúlás hangulatát idéző évszaknak szomorúságát szüreti mulatságokkal igyekszik elűzni az emberiség. Magyarország-szerte a legrégebbi időktől termesztettek szőlőt és hazánk világhírű borairól volt nevezetes. (Családomban is hét generációra visszamenőleg tudtam kimutatni szőlő- és bortermelet.)

Még a filoxéra pusztítása előtt ilyen volt a „budai kék” szőlő bora, amire már csak a történészek emlékeznek. Sajnos szőlőinket az elmúlt évtizedekben óriási területen kipusztították és ehhez még jelentős támogatást is adott az új uniós gazdaságpolitika. A szőlő élelmes növény és évezredekben át az ember hűséges barátja volt, úgyhogy ezt az emberi hálátlanság egyik megnyilvánulásának is tekinthetjük. (Almatermő területeink nagy része is hasonló sorsra jutott, nem kis részben az egyoldalú piaci személet következtében.)

Ásatások viszont a Kr. e. 5. évezredtől a szőlőprések és -pincék tucatjait mutatták ki Örményország völgyeiben és hegyoldalain. Ez lehetett e növény őshazája. Ugyanitt I. Argisti, Urartu királya a Krisztus előtti 8. században a szőlőskertek létesítését még hőstettei felsorolásánál is fontosabbnak tartotta, minthogy a bort a halhatatlanság italának tekintették. Ezt a földet még 11. századi hagyományok is a vízőönnel és Noé szőlőültetésével hozzák kapcsolatba.

A sort hosszan lehetne folytatni, de számunkra fontosabb, hogy az újszövetségi szőlőtő-szőlővessző allegória alapján a szőlőtő Jézus jelképévé vált. (Erre Nagyboldogasszony ünnepén külön szőlőszentelési szertartással emlékeznek az örmények.) Ő az igazi szőlőtő (Jn 15,1-5), a hívek pedig a szőlővesszők, akiket az éltet, hogy egységben maradnak Vele, aki ugyanakkor a bort már nem csupán jelképé, hanem valóságosan isteni vérré változtatta (Mt 26,27-8). Krisztus életadó vérét ontotta a kereszten, mint a szőlő a sajtolóban, hogy azzal itassamossa a bűnös emberiséget. A Szentírás azonban óva int attól, hogy az üdvösség italát és ételét a közönséges borral és kenyérrel azonosítsuk, mert bár láthatatlan módon, mégis lényegét tekintve fölfoghatatlanul magasabb rendű minőségévé változnak át az Eucharisziában.

(Bővebben: Magyar Katolikus Lexikon XIII. kötet, 457-460).

Szám László dr.

Tartalom:

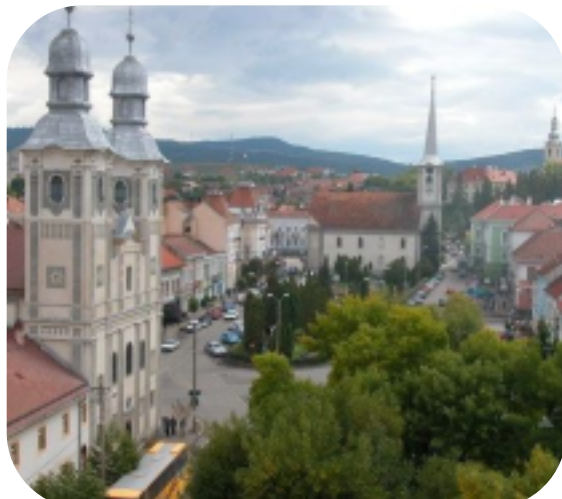
Öreg plébános levelei 11. rész 2
Örök Erdély 2. rész 1, 4
Események 4

ÖRÖK ERDÉLY

2. RÉSZ

Székelyudvarhely, *(lenti kép)* Nagy-Küküllő folyócska mentén fekszik, szép városközponttal. Csíkszereda, közel a történelmi határhoz, (nagy Magyarország) a Csíki havasok alján, és az Olt folyócska közelében, igen nevezetes történelmi hely. A Tolvajos-tetőn, a katolikus vallásához ragaszkodó székely magyarok, szembefordultak, a többszörös hittagadó János Zsigmonddal, (Szapolyai János Zsigmond.) aki a 16. században élt, 31 éves korában halt meg, választott magyar király, és erdélyi fejedelem volt. Kipróbált három vallás (római katolikus, református, evangélikus) után a negyediket is, felvette az unitárius vallást. Az unitáriusok a Szentháromságot tagadó keresztény, vallásos közösség.

(folytatás a 4. oldalon)

ÖREG PLÉBÁNOS LEVELEI (11. RÉSZ)

Dr. Czapik Gyula egri érsek írásából összeállította Somlai József ny. plébános

Kedves Uramöcsém!

Legutóbbi levelemben említém, mielőtt vegyes érzelmekkel távoztam a nagyrecskei apátnak bemutatkozó fogadtatásról. A szalonból Pintes Gergő kántor és irodaigazgató úr kalauzolt a szobáig. Közben elmentünk egy ajtó előtt, amely fölött hatalmas betűvel volt kiírva: „főkáplán.” Vele szemben ráismerem saját szobám ajtajára és csak most vettem észre, hogy annak tetején hasonló tábla díszleg az én állásom nevével: „alkáplán.”

Tisztes dolognak tartám, hogy káplántársamnál is bemutatkozó tiszteletmet tegyem, és evégből kopogtattam a főkápláni ajtón. Pintes Gergő azonban rám szólt: Azt ugyan most hiába veri. Az most imádkozik. Félfél előtt nem nyit ajtót még a püspöknek se. Pedig az már csak nagy úr!

Nem volt más tehát hátra, minthogy megköszönvén Pintes uram szíves kíséretét, behúzódjam szobámba és megkezdjem a kicsomagolást. Kis ládám tartalmával hamarosan rendbejöttem. A káplánszoba alap berendezése elég jó állapotban volt. Elhelyeztem benne cók-mókjaimat, a már egyik levelemben említett könyveimet, fehérneműimet, második reverendámat, felöltőmet. Utána pedig elővettem papi imakönyvemet, és imádkoztam. Imám végére jutottam, midőn a velem szemben álló főkápláni ajtónál zörejt hallottam. Gazdája belülről kinyitotta és a kulcsot, annak jeléül, hogy otthon van kívültre tette. Átmentem hozzá. Illőképpen üdvözöltem, amit ő fölöttébb halk szóval: Isten hozta, fogadott. Káplántársam hatalmas magasságra nőtt csontváz-sovány, hirtelenszöke legény volt. Fejét lazán előreeresztve hordta és úgy látszott, mintha beesett mellén a reverendagombokat, majd pedig utána a cipője orrát szemlélgetné. Hatalmas sasorra, folyton összekulcsolt

csontos keze volt. Típusa annak, amelyennek az aszkétákat (kemény, önmegtartóztató életet élő ember) rajzolni szokták.

Mindketten a szoba közepén állotunk, miután egyetlen szóval se kínált meg helyet. A beszélgetést én vezettem, mert káplántársam csak igennel és nemmel felelt. Ha nem kérdeztem, hallgatunk. Így azután megtudtam, hogy nagyon meg van elégedve helyével, munka az nincs sok, az apát úr igen jó ember, rokonai hasonlóképp stb. Beszélgetésünket kakukkos órájának verése szakította ketté. Fölemelte csontos ujjait az óra felé és negyedórás együttlétünknek első többszavas mondatát susogta el: Hét óra, eligazításra kell mennünk.

Eszembe jutott, hogy az apát úr meghagyta, miszerint mindennap déli 12 és este 7 órakor Pintes Gergő kántor és irodaigazgató úrnál tartozunk jelentkezni a plébánia irodájában, ahol a teendőinkre nézve az útbaigazításokat megkapjuk. Megindultunk tehát az irodába. Tüdős Tibor káplántársam ment elől, mint az öregebbik és lévén, hogy ő a főkáplán. Beérvén, alázatosan köszönt és a nagy pipafüstben köhécselve megállott az íróasztal előtt, én pedig mellette. Pintes Gergő uram már várt bennünket, tüstént meg is kezdete az eligazítást. A főkáplán holnap reggel fél hétkor énekes gyászmisét mond Sukoró Balog Katalinért és két gyermekéért. A tumba után (üres koporsó előtti szertartás) csak egy Miatyánk van és a külön imádság is elmarad, mert nem fizették meg. Utána beteghez megy a Ragácsi utcába, a ministráns gyerek majd tudni fogja a házat. Söjtör Péter a beteg. Oltáriszentséget nem kell vinni, mert gutaütés érte és nem tud már nyelni. Közbeszóltam: Akkor azt még ma el kell látni, mert reggelre meghal! Pintes Gergő szigorúan nézett rám. A betegellátás ideje nálunk a reggeli mise után van. Ki van írva a templomkapun, azonkívül az iroda ajtaján is. De hirtelen ese-

tekben bármikor kötelesek vagyunk, szóltam közbe, de nem folytathattam, mert Pintes Gergő öblös hangján belevágott: Tessék tudomásul venni, hogy itt rendezett állapotok vannak! Meg van írva, hogy mikor van betegellátás! Hát akkor van, máskor pedig nincs! Puntum! Tüdős Tibor káplántársam láthatóan zavarral ütötte föl szemét, amelyről most láttam csak először, hogy milyen szép kék színű és engem észrevehetően csillapítani akarván, csendesen susogta: Majd imádkozunk érte, és talán életben marad holnap reggelig.

Tudja, kedves Uramöcsém, forrt bennem a méreg. Nem fért az eszembe, hogy miért kell reggelig várnunk annak a szerencsétlen szélütött embernek ellátásával, amikor emberi számítás szerint aligha éri meg a másnapot. Nem fért a fejembe, hogy a „rendezett pasztoráció” (lelkekkel való törődés) abban áll, hogy a haldoklóknak is a plébániaajtón és a templomkapun kiírt cédula után kell igazodniuk az Örök Bíró elé törekvő útjukban. Különösen bosszantott Tüdős Tibor káplántársamnak megalázkodó engedékeny viselkedése. Szívem mélyén nagyra becsültem én az imádságot és ma is, annyi évtized után, épp úgy örömet találok benne, mint sárgaszájú káplánkoromban, de hát nem tudtam megérteni, hogy az imádságnak akkor is helye van, amikor az Isten parancsa és hivatásunk kötelessége más tetteket kíván. Meg akartam mondani, hogy ez már nem jámborság. Elnyomtam azonban véleményemet lévén, hogy új helyen voltam és nem akartam az első napon összeütözésbe kerülni a házi hatalmasságokkal.

Pintes Gergő elintéztnek vélte a vitát és hoztam fordulva folytatta. Az alkáplán 1/2 8 órakor az iskolás-miséjét mondja. Utána imádkozni fog jámbor szándékra egy miatyánkot, Kanalas Ferenc barmainak felgyógyulásáért két Miatyánkot, egy beteg fiatalemberért, pedig három Miatyánkot. Délig azután szabadok mindketten, mert holnap nincs iskola. Az alkáplán eljön velem a tanítókhoz bemutatkozó látogatásra. Kész.

Pintes Gergő uram illetéknéppen elvégezvén az „eligazítást,” az asztalon álló két borosüveg közül az egyiket a hóna alá csapta, a másikat pedig átadta Tüdős Tibornak. Pipáját a másik kezébe véve, megindult a plébániáról hazafelé, mi pedig utána. A folyosón se szó, se beszéd, balra kanyarodott, káplántársam pedig a borosüveggel együtt jobb fele tartott. Én az utóbbit követtem. Az ebédlőbe mentünk vacsorázni. Hatalmas asztal volt itt felterítve és úgy véltem, hogy vendégeket várnak. Tüdős Tibor a bort az asztalfőre állította, maga pedig az ajtó mellé húzódva, csendesen megállott. Melléje állottam én is és magunk lévén az ebédlőben kérdezősködni kezdtem: Vendégek lesznek vacsorára? Nem, felelte a főkaplán úr. Hát akkor ez mind házbeli? Folytattam a kérdezősködést a sok terítékre mutatva. Igen, nyugtatott meg Tüdős kollégám. Megolvastam a tányérok és épp az utolsót, a 15-iket számoltam, amidőn belépett az ebédlőbe a másik ajtón az apát úr.

Égész légió követte, akiknek sorra bemutatkoztam. Az apát úr három nővére utána két sógorával, ezeknek két felnőtt leányával, három kamasz fiával, két 6-7 éves leánykájával kezeltem. Utána asztalhoz ültünk. Illendőképpen megvártam, míg a többiek helyet foglalnak és megtudjam, hogy hol van az üresen hagyott hely, amely illetéknéppen az enyém lesz. Meg is találtam ezt, Tüdős Tibor káplánkollégám mellett, az asztal legvégén. Elöttem az apát úr legidősebb nővérének siheder fia ült, velem szemben pedig édesanyja mellett a család legkisebb sarja, a hét éves Vilmácska foglalt helyet. Behozták a vacsorát, hatalmas tálon ízletesen párolgó csirkepaprikást. Az asztal végén csendben vártam, amíg elém is kerül. Nagyban folyt ugyan a társalgás, de hozzám nem szólt senki. Végre Tüdős kollégámhoz került a tál. Éhes

szemmel pislantottam oda és hamarosan áttekinthettem tartalmát: két szárny, egy nyak és egy zúza maradt benne öt szem galuskával együtt. Tüdős kollégám kivette a két szárnyat és két darab galuskát, a többit pedig átadta nekem. Tányéromra borítottam az egészet és visszafojtva lélegzetemet, nehogy dühömben nagyot sóhajtván, elfújjam az egészet, evéshez készültem. Anyám én zúzákat akarok, sipította velem szemben a kis Vilmácska. Édesanyja azonban csitította: maradj szívecském nyugton. Ott van előtted a combika. Jobb az, mint a zúza. De én zúzákat akarok! Békétlenkedett tovább a kicsike. Ugyan, tisztelendő úr adja oda már a felét neki, mert másképp nem lesz békesség, szólt rám édesanyja, az apát úr nővére. Nem volt mi mást tennem, kettévágtam a zúzákat és az asztalon keresztül felkínáltam a kis Vilmácskának. Evvel az illetéknéppen még megkisebbedett első fogással aztán igen hamar végeztem. Igaz a másodikhoz sem kellett sok idő, mert azt a két pogácsát, amelyik a tányérban számomra legvégül megmaradt, két hatalmas falásra bekaptam. Alig, hogy végeztem vele, az apát úr asztalt bontott és barátságos fejbölintással elbocsátott.

Egyenest Tüdős Tibor káplán kollégám szobájába tartottam, anélkül, hogy engedelmet kértem volna a belépésre. Ahogy becsukódott az ajtó mögöttünk, elkezdtem a panaszkodást. Hallja, testvér én olyan éhes vagyok, hogy a vasszeget is megenném.

Tüdős Tibor nem szólt semmit, hanem a szekrényéhez lépett. Érdeklődve néztem utána abban a reményben, hogy valami vacsorapótló jószág kerül majd ki onnét. Várakozásomban nem is csalatkoztam. Szekrényében a fehérműs rész legfelsőbb polcán szépen egymásra állított szardíniás dobozokból láttam vagy három oszlopot. Sok falusi fűszerkereskedésben nincs annyinak a fele sem. Szótlanul kivett egyet és felsrófolván annak bádogg tetejét elibém tette. Utána második polcra egy kendőbe burkolt kenyeret szedett elő és aztán mindketten elővén bicskáinkat, bekebeleztük először az első, azután a második és én magam a harmadik skatulya szardíniát is. Amikor már Tüdős Tibor a negyedik doboz szardíniát nem látszott hajlandónak elővenni, idejét láttam a kérdezősködésnek.

Azután ezek a rokonok mind az apát úr konyháján élnek? Igen, felelte Tüdős

Tibor. És a gyermekeket is mind a plébánia költségén nevelik? Igen, ismételte a választ a kollégám. Hát azoknak a nagy behemót embereknek nincsen semmi foglalkozásuk? Nem tudom, hangzott káplántársam válasza. Hát mik voltak azelőtt, mielőtt az apát úr nyakára kerültek? Nem tudom, világosított fel a helyzetről a főkaplán. Mióta van itt ezen a plébánián kolléga úr? – kérdeztem tőle kissé érdesen. Három éve, felelte ő. No, hát három esztendő alatt még azt sem tudta meg, hogy kikkel ül egy asztalnál? – támadtam rá, mire ő nem válaszolt, hanem csendesen mosolyogva elpakolta a három üres szardíniás dobozt, szalvétájába visszatette a megmaradt kenyeret és összekulcsolván kezét, várta, hogy ott hagyjam. Mit volt mást tennem, elmentem a szobámba.

Álom nem jött a szememre. Leültem, és éjfélig megittam jó kétliteres kancsó vizet a sok szardínia tetejére. Közben pedig elgondolkoztam a nagyrecskei plébánia állapotain. A hívekkel való érintkezést és a lelkipásztori munka besosztását a kántor végzi. Módszeréből kóstolót kaptam, amidőn a betegellátás itteni rendjével megismertetett. A plébánia papi együttesére pedig a vacsora lefolyása nyújtott mutatót. Tizenöten ültünk az asztalnál és közülünk tizenkettő az egyház pénzén élőködő rokon volt. Amint mind a tizenkettő közelebb ült az apát úrhoz, mint a két káplánja, éppúgy valamennyi közelebb látszottak állni szívéhez is, paptestvéreinek és Krisztusban munkatársainak.

Furcsa következtetéseket vontam le mindezekből, amíg csak éjfél nem ütött az óra és kancsóból a víz ki nem fogyott. Ekkor azután elvégezte esti imáját és nyugovóra tért kedves Uram-öcsémnek őszinte tisztelője az öreg plébános.

*Dr. Czapik Gyula egri érsek írása alapján összeállította:
Somlai József ny. plébános*

SZENTMISÉK RENDJE

hétfő:	18.00
kedd:	7.00
szerda:	18.00
csütörtök:	18.00
péntek:	7.00
szombat:	7.00; 18.00 (elővételezett)

vasárnap: 7.30; 9.00; 10.30

Nagytarcsán november 10-én és 24-én lesz szentmise 11.30-tól.

IRODAI ÓRÁK A PLÉBÁNIÁN

hétfő:	15–18
szerda:	10–12
csütörtök:	10–12
péntek:	15–17

ESEMÉNYEK

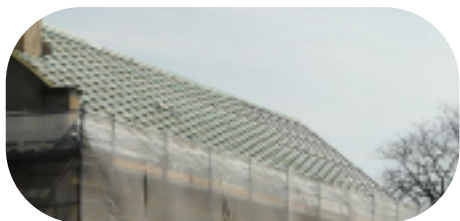
- November 9-én, szombaton 18 óra-
kor felsőtagozatos **évfolyammise**.
- November 16-án, szombaton özve-
gyek, és **egyedülálló lelki napja**
lesz – Farkas Ibolya pszichológus ve-
zetésével.
- A **koszorúkötés** nem lesz a régi
formájában. Ha a kis közösségek
jönnek látják, megköthetik együtt a
koszorújukat. A családokat arra
biztatjuk, hogy legyen ez egy közös
családi program. A hozzávalók
beszerzésében segítünk. November
30-án az esti szentmisére lehet
elhozni és az atya megszenteli.

TEMPLOMFELÚJÍTÁS

A búcsú ünnepe után elkezdődtek a templomtető felújítási munkálatai. Mire lapunk megjelenik remélhetőleg már készen lesz az új tetőszerkezet.

Október havi perselygyűjtésünk során **244.000,-Ft**, gyűlt össze. Hála-
san köszönjük az adományozóknak!
**Kérjük továbbra is a hívek nagylel-
kű adományait!**

Egyéni befizetés esetén a számla-
szám: 65100242-11068659 *Kistarcsai-
Nagytarcsai Római Katolikus Egyház-
községért Alapítvány, Patria Takaré-
szövetkezet*. A közlemény rovatba
kérjük írják be: **Templomfelújítás**

folytatás az első oldalról

Dávid Ferenc saját nézete, elgondo-
lása szerint alapította, miután elszakadt a
református gyülekezetétől. János Zsig-
mond, mint erdélyi fejedelem, miután ezt
a vallást igen könnyűnek tartotta, hatal-
mát felhasználva, erőszakkal terjesztette.
Gyergyóalfalun szolgáló István katolikus
pap, összeszedte a magyar székelyeket,
és megütöközött János Zsigmond regulá-
ris seregével, és győztek. Hogyan lehet
egy katonai egységet, egy kiképzett csa-
patot legyőzni, egy hirtelenében össze-
gyűjtött csoporttal? A székelyek, a hegy-
domb - erdő ismeretük mellett, hitükhöz
hű emberek voltak, bíztak az „égiekben”
és győztek. Ez a győzelem pünkösöd előt-

t
i szombaton volt, ezért Csíksomlyón a
búcsú is pünkösöd előtti szombaton van.
A győzelem napja nem ekkor volt, hi-
szen pünkösöd napja változó ünnep.
Csíksomlyón, a kegytemplom hétközna-
pokon is látogatott. Folyamatosan jön-
nek a hívek. Imádkoznak, majd felka-
paszkodnak a Szűzanyához (*kép balra*)
vezető lépcsőn, megérintik lábát, majd
gondolataikba merülve, mennek tovább.

Csíkszeredán van a Makovecz Imre
által tervezett templom. Világszínvona-
lú, talán egy templomhoz kicsit túlzás.
Kerek alakú templom, melynek közép-
pen kerekalakú oltár. A miséző pap háta
mögött is sok ülőhely van.

A Gyilkos-tó (*kép fent*) nem marad-
hat ki az útitervből, sem a Békás-szoros
a történelmi határon. Gyergyóújfalu,
Hajdó István második plébániája, az új
Szent István templommal. Segesvár,
Meggyes, Balázsfalva érintésével Gy-
lafehérvárra lehet érkezni.

Somlai József ny. plébános

ÁLLANDÓ PROGRAMOK AZ EGYHÁZKÖZSÉGBEN

Helyszínek: ahol nincs jelezve, ott a plébánián van a program, T (templom)

- Hétfő: 10-12, **Baba–mama klub**;
18.30-tól **Mária Légió** imaestje
- Kedden 15 órától engesztelő imaóra (T)
15-17 **katekézis** 1. és 4. osztály.
*A hónap 2. keddjén 20.15-től a MÉCS
családközösség összejövele.*
- Szerdán 15-17 **katekézis** 2. és 3. osz-
tály. 17 órára várjuk a **plébániai hit-
tanra** azokat, akik iskolájukban nem
tudnak hittant tanulni.
18.40-19.15 **biblióra** (T)
- Csütörtök: 17.30 **szentségimádás** (T);
18-19.30 a **Vivace** Kórus próbája.
- Péntek: 14-16 **katekézis** felső tago-
zat; 17 **ifjúsági hittan**; 19-20 **felnt
hittan kéthetente; elsőpénteken egész-
napos szentségimádás** (T – fűtési
idényben a plébánián);
- Szombat: 10-12 **oratórium**
17 órától **rózsafüzér** közös imádkozása (T);
A hónap 2. szombatján **filmklub** a volt
bérmálkozóknak és felnőtt fiataloknak
*a hónap második szombatján 18 órától
gütáros mise* (T)
- Vasárnap: *a hónapok első vasárnapján a
Vivace Kórus szolgál a 10.30-as misén* (T)

Kiadja: Kistarcsai Római Katolikus Egyházközség

Alapító: Somlai József c. apát; Felelős kiadó: Görbe József plébános
Főszerkesztő: Lauer Tamás; Korrektúra: Bíró Ildikó; Készült 400 példányban
A plébánia címe: 2143 Kistarcsa, Széchenyi u. 13. Telefon: 06 (30) 640-1359
Web: <http://kistarcsa.plebania.hu>; E-mail: kistarcsa@communio.hu